

HAYVAN PARK VE PAZAR KURUMLARI İDARE YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 01/07/1969

Resmi Gazete Sayısı: 13237

Amaç ve kanuni dayanak:

Madde 1 - 3203 sayılı Ziraat Vekaleti Vazife ve Teşkilat Kanununun 9 uncu maddesi, 1234 sayılı Hayvanların Sağlık Zabıtası hakkında Kanun ve Nizamnamesi ile 1580, 3614, 5237, 5590 sayılı kanunların ilgili hükümlerine istinaden, canlı hayvanların her türlü imkan ve kolaylıklara sahip teşkilatlı tesislerde ve rekabet şartları içinde alım - satımlarının yapılabilmesi ve gerektiğinde bir süre kalabilmelerini sağlamak amacı ile Tarım Bakanlığı tarafından inşa ettirilen "Hayvan park ve pazar tesisleri" bu Yönetmelik hükümlerine göre yönetilir.

Madde 2 - Bu Yönetmeliğin kapsamına giren hayvan park ve pazar tesislerinin kurulması Tarım Bakanlığının müsaadesine bağlı olup bu tesislerin kurulması Tarım Bakanlığının müsaadesine bağlı olup bu tesislerin haiz olmaları gereken asgari nitelikler ve tesislerin kurulacağı yerler, Ticaret ve Tarım Bakanlıklarınca müştereken tespit olunur. Yer tespitinde hayvan popülasyonunun yoğunlaştığı ve gelişme istidadı gösterdiği bölgelere öncelik verilir.

Madde 3 - Asgari nitelikleri haiz şekilde inşa edilen bu park ve pazar tesisleri için yapılacak etüd sonu çevresindeki belirli bir bölge, pazar bölgesi olarak ilan edilir. İlan edilen bu bölge dahilinde ilgili kuruluşlarca ikinci bir hayvan pazarı açılmak istenildiği takdirde 2 nci maddede aranan şartlara riayet edilir.

Madde 4 - Hayvan park ve pazar tesislerinin bulunduğu yerlerdeki canlı hayvan alım - satımlarını muameleleri arasına almış bulunan ticaret borsaları, bu konudaki faaliyetlerini mevzuatına göre bu tesislerin ilgili bölümlerinde yürütürler.

İdare:

Madde 5 - a) Birinci madde kapsamına giren hayvan park ve pazar tesisleri; Tarım Bakanlığınca mahalli birer hayvan park ve pazar kurumu halinde sevk ve idare edilir. Bu kurumlar; bakım, onarım, tevsi gibi muhitin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirilme, teknik, idari ve sağlık hizmetlerini yürütmek üzere Tarım Bakanlığınca atanacak bir müdür ve yeteri kadar yardımcı personel ile Kurum Danışma Kurulu tarafından yönetilir.

b) Canlı hayvanların kote edildiği ticaret borsalarının bulunduğu yerlerde borsalara kiralanmış bu kurumlara ait pazar tesisleri, borsalar tarafından kendi mevzuatına göre yönetilir.

Müdürün görev ve sorumlulukları:

Madde 6 - a) Kurum tesislerinin aksaksız olarak kamu hizmetine açık bulundurulmasını sağlamak,

b) Park ve pazarın, hayvan pazarlama teknik ve eko fonksiyonlarına göre işlemlerini düzenlemek, bunu için gerekenleri ileri almak,

c) Kurum Danışma Kuruluna başkanlık etmek, bu kurulu etmek ve danışma kurulu kararlarını uygulamak,

d) Park ve pazar kurumundaki hizmet üniteleri arasındaki koordinasyonu sağlamak,

e) Park ve pazar yerinde kanunlara ve bilhassa 1234 sayılı kanuna riayeti kontrol etmek,

f) Park ve pazar kurumu dahilinde bu Yönetmelik hüküm tam manası ile uygulanmasını denetlemek, aksaklıkları ilgililere bildirmek,

g) Günlük hayvan arzı ve teşekkül eden fiyatlar hakkındaki malumatı ayrıntılı olarak derleyip, çevredeki üreticilere bu haberlerde duyurulmasını sağlamak,

h) Diğer önemli pazarlardaki hayvan arz ve fiyatlarının da ve pazar yerinde ilanını sağlamak,

ı) Muayene ve işaretleme padokları ile alıcı (Bekleme) paranın tevzii işini tanzim ve kontrol etmek,

k) Park ve pazar yerine kabul edilen büyük ve küçükbaş hayvanların bu Yönetmelik gereğince numaralama ve işaretlenmelerini hayvanların kaydını sağlamak, (Borsa olan yerlerde kuruma kabul edilmiş büyük ve küçükbaş hayvanların numaralama ve işaretleme hizmet borsa ile müştereken yürütülür.)

Park ve pazar kurumu danışma kurulu:

Madde 7 - Danışma Kurulu, müdürü başkanlığında; ziraat odası, varsa ticaret ve sanayi odası veya ticaret odası borsası, Et ve Balık Kurumu, Hayvan Yetiştiricileri veya Besiciliği ile Kasaplar Derneğinden katılacak birer temsilciden teşekkül.

Danışma Kurulu mutlak çoğunlukla toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafa itibar edilir.

Madde 8 - Danışma Kurulu en az ayda bir defa toplanır. Toplantılar haricinde müdürün veya en az iki üyenin talebi ile toplantı yapılır.

Madde 9 - Park ve pazar kurumu danışma kurulu üye ve üyelik süresi iki yıl olup bu sürenin bitiminde ilgili teşekkül yada üye seçerek idareye bildirilir. Bir önceki üyenin tekrar seçilmesinde mani yoktur.

Madde 10 - Mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılan üyenin üyelik sıfatı kaybolur. Mensup bulunduğu teşekkülden yada üye talep edilir. Yeni üye, eski üyenin kalan üyelik süresini tamamlar.

Danışma kurulunun görevleri:

Madde 11 - a) Park ve pazar kurumu tesislerinin alım - satım faaliyetleri açık bulundurulacağı günleri tespit etmek,

b) Alım - satım zamanını (Başlama ve sona erme) tespit etmek,

- c) Açık artırma satış günlerini tayin ve tespit etmek,
- d) Park ve pazar kurumu müstahdemi için iş talimatı hazırlamak,
- e) Bu Yönetmelik hükümlerine sadık kalmak şartı ile bir yemler talimatı hazırlamak,
- f) Kurum dahilinde 5590 sayılı Kanun ve belediye mevzuatına göre hareketleri görülenler hakkında gerekli işlemin yapılmasını Kurul Müdürü kanalı ile ilgili kuruluşlardan talep etmek. (Acil durumunda bu konudaki talepler doğrudan doğruya kurum müdürü tarafından yapılır.)

g) Kurum tesislerinin kullanılması ve dahili hizmetlerin düzenlenmek için talimat hazırlamak,

Dördüncü maddede kayıtlı olduğu şekilde borsa bulunan yerlerde; c ve f fıkralarındaki hizmetler, Danışma Kurulu ile işbirliği yapılan borsalar tarafından düzenlenir.

Madde 12 - Onbirinci maddenin a, b, c, e ve g fıkralarındaki huzura dair danışma kurulu kararları hakkında ilgili mercilere bilgilenir.

Hayvan park ve pazar kurumlarındaki diğer hizmet üniteleri ve sorumlulukları:

Belediyeler:

Madde 13 - a) Tarım Bakanlığı hayvan park ve pazar kurumunun bulunduğu in belediyesi; mevcut mevzuat gereğince satışı yapılan hayvanlar kanuni resimlerini alır. Bu resimler, belediye meclisinin tespit ettiği yer dahilinde ilgililer tarafından tahsil edilir.

b) Park ve pazar yerinin temizlenmesi, su ve elektrik temini huzur kurum, borsa ve belediye arasında varılacak anlaşmaya istina bir protokolla düzenlenir.

Ticaret borsaları:

Madde 14 - Tarım Bakanlığınca inşa ettirilen hayvan park ve bir kurumlarından istifade eden borsalar, işgal ettikleri veya faydalıkları büro ve sair tesisler için Tarım ve Ticaret Bakanlıklarınca ait edilecek bir kira öderler. Kira şartları bir protokolla düzenlenir.

Madde 15 - Park ve pazar kurumunda faaliyette bulunan borsa bu Yönetmelikle kendilerine verilen görevleri yapmak zorundadırlar.

Park ve pazar kurumunun kapsamı ve hayvanların kabulü:

Madde 16 - a) Kanatlılar hariç bilimum kasaplık, damızlık, iş ve irat hayvanları kurum tesislerinde alınıp satılır. Damızlık, iş ve irat hayvanları imkan nispetinde gerek park ve gerekse pazar yerinde ayrı padok tahsis edilir.

b) Satılacak hayvanlar en geç satış günü ve satış başlangıç saatin önce kuruma getirilmiş ve kabul edilmiş olmalıdır.

c) Damızlık hayvanların alım - satımı Tarım Bakanlığınca hazırlanan Hayvancılık Yönetmeliği esasları dahilinde yapılır.

Madde 17 - Satış maksadiyle kuruma getirilen bütün hayvanlara girişte menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu ibrazı mecburidir. Belgesiz hayvanlar sağlam dahi olsalar satışa arz edilmez.

Madde 18 - Park ve Pazar kurumuna yürütülerek getirilen veya nakil vasıtaları ile getirilip te kurum rampasında indirilen hayvanlar, trampa ve giriş kapısı yanındaki muayene ve kontrol padoklarına alınarak kurum veteriner hekimi tarafından muayene edilir.

Madde 19 - Yapılan muayene sonu sağlam bulunan büyükbaş hayvanlar, geliş sırasına göre numaralanır ve deftere kaydedilerek satış paralarına nakledilir. Hayvanların üzerlerindeki bu numaralar, kurum dahilinde o hayvanla ilgili bütün belgelere geçirilir. Bu numaralar her hafta yeniden (1 den) başlatılır.

Madde 20 - Yapılan muayene sonu sağlam bulunan küçükbaş hayvanlar, yine geliş sırasına göre büyükbaşlardan ayrı olarak gruplar halinde numaralanır veya işaretlenir ve ayrı bir deftere kaydedilerek satış padoklarına nakledilir.

Madde 21 - Kurum veteriner hekimi tarafından yapılan muayenede basta veya hastalıktan şüpheli bulunan hayvanlar, kurumun karantina yerine alınır ve bu hayvanlar hakkında 1234 sayılı Kanun ve Nizamnamesi hükümleri uygulanır.

Madde 22 - Satış padoklarının tahsisi borsa bulunan yerlerde borsa, alıcı (Bekleme) padoklarının tahsisi ise kurum idaresi tarafından yapılır. Gerekteğinde satıcılara padok tevziinde borsa tarafından uygun bir kur'a istemi uygulanır.

Madde 23 - Park ve pazar kurumuna kabul edilen hayvanlarla, varsa karantinada bulunan hayvanların bakım ve beslenmesinden sahipleri veya temsilcileri sorumludur. Kurum idaresi hayvanların muhafazası için yer tahsis eder.

Madde 24 - Kurum dahilinde hayvanı bulunan alıcı ve satıcılar, bu hayvanlar için beraberlerinde yem getirebilirler, ancak bu yemler kontrole tabi tutulur. Ayrıca kurum tesislerinde yer imkanı müsait olduğu takdirde park ve pazar kurumu yem satar veya satışına müsaade eder.

Satışlar:

Madde 25 - Kurumda hayvan satışları:

- a) Kasaplık hayvan istihsal ve satışı kooperatif ve birlikleri,
- b) Sahipleri (Üretici, yetiştirici, besici, kurumlar, tacirler v.s.),
- c) Komisyoncular, ajanlar ve simsarlar vasıtasıyla yapılır.

Madde 26 - Kurumdaki hayvan satışları;

- a) Pazarlık suretiyle,

b) Kurum amfisinde veya kurum dahilindeki uygun bir yerde açık artırma suretiyle yapılır.

Madde 27 - Açık artırma satışları, borsa bulunan park ve pazar kurumlarında borsa elemanı tarafından yapılır, bulunmayan yerlerde belediye münadinden (Tellal) istifade edilir.

Madde 28 - Kasaplık hayvanlar bu kurumlarda tartılarak satılır. Baş ve sürü üzerinden satış yapılamaz.

Madde 29 - Satışlar sırasında kasaplık hayvanlar hiçbir suretle yemlenemez ve sulanamaz. Bunun için kurum ve borsa idaresi gerekli tedbirleri alır.

Madde 30 - Satış zamanı haricinde de olsa kasaplık hayvanlara kurum dahilinde tuz ve şap verilmesi yasaktır.

Madde 31 - Park ve pazar kurumu dahilinde ilan edilen satış gün ve saatleri dışında hayvan alım - satımı yapılamaz. Ancak nakliye sırasında yaralanmış ve acilen mezbahaya sevki gereken hayvanlar, resmi tatil günleri de dahil olmak üzere kurum idaresinin izni ve kurum veteriner günleri de dahil olmak üzere kurum idaresinin izni ve kurum veteriner hekiminin yazılı raporu ile satış gün ve saatleri haricinde de satılabilir.

Madde 32 - Park ve pazar kurumunun bulunduğu yerin belediye hudutları dahilinde kanatlılar hariç her türlü hayvan satışları kurum tesislerinde yapılır.

Madde 33 - Satılan hayvanlar, satışı müteakip alıcının hüviyetini belirtir şekilde boya, makasla kırpma veya uygun bir vasıta ile talimatına uygun olarak alıcı tarafından işaretlenir.

Madde 34 - Satış günlerinde alıcılar, satış başlangıç saatinden önce satış padoklarına giremezler.

Madde 35 - Alıcıların kurumda hayvan mübayaa edebilmeleri için hayvan alıcısı olduklarına dair borsadan, borsa yoksa ticaret ve sanayi odasından veya ticaret odasından bir belge almaları zorunludur. Damızlık, iş ve irat hayvanı almak isteyen üreticilerden ve üretim teşekküllerinden ve Et ve Balık Kurum mübayaa heyetinden bu belge aranmaz.

Madde 36 - Park ve pazar kurumunda, hayvan alım - satımlarında komisyonculuk, simsarlık, ajanlık yapabilmek için ticaret borsasına, borsa yoksa komisyonculuk hizmetleri yapabilmek için ticaret ve sanayi odasına veya ticaret odasına kayıtlı olmak ve belgesi bulunmak şarttır.

Madde 37 - Her satış günü, satışa arzedilen bütün hayvanlar, cins ve adetleri de belirtilmek suretiyle kurum ilan tahtasında ve mümkünse duyurulacak şekilde de ilan edilir.

Tartı işleri:

Madde 38 - Satılan kasaplık hayvanlar, satış akdini müteakip canlı ağırlıklarının tespiti için kurum dahilindeki resmen ayarlı basküllere sevk edilir. Bu basküller, park ve pazar kurumu danışma kurulu üyeleri veya kurulca görevlendirilen bir görevli marifetiyle her satış günü sıfır ayarı bakımından kontrol edilir. Ayrıca alıcı veya satıcı arzu ettiği takdirde baskülün sıfır ayarını kontrol talebinde bulunabilirler.

Madde 39 - Satışı yapılan hayvanların tartılması, satış kayıt sırasına göre tartı memurları tarafından yapılır. Tartıda satıcı, alıcı veya bunların temsilcileri hazır bulunur.

Madde 40 - Hayvanların tartıya getirilmesi ve tartıdan çıkan hayvanların götürülmesi sahipleri tarafından yapılır.

Madde 41 - Satılan hayvanların tartıya kadar bakım, muhafaza hizmetleri ve masrafları satıcıya, tartıdan sonra ise alıcıya aittir.

Madde 42 - Satış akdini müteakip tarafların kasden tartıya gelmemesi ve tartıyı geciktirmesi yasaktır.

Madde 43 - Satılan hayvanların tespit edilen canlı ağırlığından normal tokluk durumuna göre büyükbaşlarda %8, koyun ve keçide %5 ve kuzu ve oğlaklarda %3 e kadar fire düşülebilir. Tarafların anlaşması halinde tokluk fireleri zikredilen miktarlar dışında da olabilir. Mal bedeli tokluk firesinin tenzilinden sonra kalan ağırlık üzerinden hesap edilir.

Madde 44 - Tartı sonucu, tartı memuru tarafından tanzim edilen bir tartı pusulasına kaydedilir. Bu tartı pusulasında:

- a) Tarih,
- b) Satıcı ve alıcının ad ve adresleri,
- c) Tartılan hayvanların sayısı, cinsi ve No. su,
- d) Tartıda tespit edilen ağırlık,
- e) Satış fiyatı Kg./Kr.,
- f) Hayvanlar - hayvanların bulunduğu padok numarası,
- g) Park ve pazar kurumunun ve borsanın adı ve tartı pusulası sıra numarası ile,
- h) Tartı memurunun ad ve imzası bulunur.

Madde 45 - Tartı pusulası dört nüsha tanzim edilerek bunlardan;

Birinci nüsha: satıcıya,

İkinci nüsha: alıcıya,

Üçüncü nüsha: borsaya,

Dördüncü nüsha: kurum idaresine verilir.

Madde 46 - Tartı pusulalarında hiçbir suretle silinti, kazıntı ve tahrifat bulunamaz.

Madde 47 - Borsa olan yerlerde 5590 sayılı Kanunun 54 üncü maddesine göre hazırlanacak özel yönetmelilerde; bu yönetmeliğin 25 - 46 ncı maddelerinde belirtilen hususların asgari şart olarak nazarı dikkate alınması zorunludur.

Vergi, resim ve ücretler:

Madde 48 - Hayvan alım - satım resmi: Özel kanununda (5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu) belirtilen ve belediye meclisince kararlaştırılan hadler dahilinde ödenen bir resim olup mükellefi hayvan sahibidir.

Madde 49 - Tellaliye resmi: Açık artırma ile yapılan satışlarda, mevzuata göre belediyeye ödenmesi gereken bir resimdir. Pazarlıkla yapılan satışlarda bu resim tahakkuk ettirilmez.

Madde 50 - Borsa tescil ve tartı ücretleri: 5590 sayılı Kanuna göre borsalarca tahsil edilir. Borsa olmayan yerlerde tartı ücreti Tarım Bakanlığınca tespit edilir.

Madde 51 - (Değişik madde: 23/01/1982 - 17583 s. R.G. Yön.)

Hayvan Park Yeri Ücreti: Her ne suretle olursa olsun, kurum park yerine giren büyük ve küçük baş hayvanlarından par yeri ücreti alınır. Bir günden fazla kalan hayvanlardan ikinci günden itibaren ayrıca günlük yatak ücreti alınır. Bu ücretler Kurum Döner Sermayesine irat kaydolunur. Ücret miktarlarını Park ve Pazar Kurumu Danışma Kurulunun teklifi ile Tarım ve Orman Bakanlığı tesbit eder.

Çeşitli hükümler:

Madde 52 - Kurum idaresi alım - satım günlerinde huzurun, sükunun ve asayişin temini gayesiyle mahallin en büyük mülkiye amirinden yeteri kadar emniyet görevlisi verilmesini talep eder.

Madde 53 - Bu Yönetmelikte yer almayan hususlar için genel hükümler uygulanır.

Geçici Madde - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce Tarım Bakanlığınca plan, proje ve programa bağlanılarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına intikal ettirilmiş bulunan hayvan park ve pazar tesisleri yatırımları, ikinci maddede yer alan asgari nitelik ve yer tespiti ile ilgili hükmün dışındadır.

Madde 54 - 28 Kasım 1968 tarih ve 13063 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Hayvan Park ve Pazar Kurumları İdare Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 55 - Bu Yönetmelik Resmi Gazetede yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 56 - Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri, Ticaret ve Tarım Bakanları yürütür.